

JÖVEDELEMÁRAMLÁS EGYÜTT ÉLŐ KOROSZTÁLYOK KÖZÖTT: A NEMZETI TRANSZFER- SZÁMLÁK ÉS NEMZETI IDŐTRANSZFERSZÁMLÁK

Gál Róbert Iván és Vargha Lili

KUTATÁSI JELENTÉSEK 96.

KSH NÉPESÉGTUDOMÁNYI
KUTATÓINTÉZET

A kiadványt, kérjük, a következőképpen hivatkozza:

Gál Róbert Iván – Vargha Lili (2015): *Jövedelemáramlás együtt élő korosztályok között: A nemzeti transzfeszámmlák és nemzeti időtranszfeszámmlák*. Kutatási Jelentések 96. KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, Budapest.

Igazgató:
Spéder Zsolt

© Gál Róbert Iván, Vargha Lili

Szerkesztő:
Makay Zsuzsanna
Olvasószerkesztő:
Majoros Györgyi
Grafika:
Farkas Anna, anagraphic
Tördelés:
Simonné Horváth Gabriella

KSH Népeségtudományi Kutatóintézet
1024 Budapest, Buday László u. 1-3.

nki@demografia.hu
www.demografia.hu

ISSN 0236-736-X
ISBN 978-963-9597-40-2

**JÖVEDELEMÁRAMLÁS EGYÜTT ÉLŐ
KOROSZTÁLYOK KÖZÖTT:
A NEMZETI TRANSZFERSZÁMLÁK
ÉS NEMZETI IDŐTRANSZFERSZÁMLÁK**

GÁL RÓBERT IVÁN ÉS VARGHA LILI

ÖSSZEFOGLALÓ

A gazdaságban keletkező jövedelem a nemzeti számlák rendszerében intézmények, így a kormány, a háztartások és a vállalati szektor között áramlik. A nemzeti számlák új fejlesztésében, a nemzeti transzfeszámlák rendszerében ugyanezek a jövedelemtétel-ek szerepelnek, de a vizsgálati alapegység nem az intézménytípus, hanem az azonos életkorú egyének csoportjai (évjáratok). Ez a számviteli sztenderd azt vizsgálja, hogy az egyes évfolyamok (1) mekkora munkajövedelemre tesznek szert; ebből (2) mennyit fogyasztanak el maguk; (3) mennyit juttatnak más korosztályoknak (akár állami közvetítéssel, adó vagy járulék formájában; akár közvetlenül, elsősorban rokonok között); és (4) mennyit kapnak másoktól (közösségi transzferként, szolgáltatásként vagy közjósággként; valamint magántranszferként, főként családon belül); továbbá (5) mennyit halmoznak fel, illetve korábbi felhalmozásaikból mennyit váltanak át fogyasztásra. Éppúgy, ahogy a nemzetgazdaságot leíró nemzeti számlákat kiegészíti a háztartásgazdaságot lefedő háztartási szatellit számla, a nemzeti transzfeszámlákhoz is hozzácsatolható a háztartásban végzett nem fizetett munka és az annak eredményeként előálló javak és szolgáltatások fogyasztása. Az ezt tartalmazó nemzeti időtranszfeszámla, a fentiekhez hasonlóan évjáratok között osztja le a szóban forgó munka és fogyasztás értékét, és kimutatja az erőforrások (az „idő”) átcsoportosítását. Ez az új elszámolási keretrendszer egy sor makroökonómiai kérdés megválaszolásában segít, amelyek a népesség koreloszlásának változásait vizsgálja a megtakarításokra, a fogyasztásra, a növekedésre és a generációk közötti jövedelem-elosztásra. Másik fontos felhasználási területe a jóléti állam közigazdaságtana. E tanulmányban nagyobb részt az utóbbi területtel foglalkozunk.

Tárgyszavak: nemzeti transzfeszámlák, generációk közötti újraelosztás, időmérleg-vizsgálat, jóléti állam, a gyermeknevelés költségei, eltartási hányados

---

ABSTRACT

Revenues flow among institutions, such as households, government and the corporate sector, in the system of National Accounts (NA). A new development in public statistics, National Transfer Accounts (NTA), includes the same revenues, however there is a shift in the unit of analysis from the type of institution to the cohort of people. This new accounting standard describes (1) the labour income of cohorts; (2) how much they consume; (3) how much they give to other cohorts (either through public channels as of taxes, or directly, mostly among relatives); (4) how much they receive from other cohorts (either as public transfers, services and public goods, or as private transfers, mostly within the family); and (5) how much they save or dissave. NA cover only the national economy and are completed by the Household Satellite Account (HAS), which instead cover the household economy. Similarly NTA can also be extended with the production and consumption of unpaid household labour. This extension, called the National Time Transfer Accounts (NTTA), gives the age-distribution of home production and consumption and of the resulting transfers of household goods and services ("time transfers"). The new accounting scheme contributes to the analysis of various macroeconomic issues (such as the effects of changing age composition of society on savings, consumption, growth and intergenerational redistribution). Another important field of applications is the economics of the welfare state. This paper discusses mainly the latter.

Keywords: National Transfer Accounts, intergenerational resource reallocation, time use, welfare state, cost of children, support ratio

---

TARTALOM

Bevezetés	9
1. A nemzeti transzfeszamlák és a nemzeti időtranszfeszamlák	11
1.1. A korosztályok közötti erőforrás-átcsoportosítási rendszer modellje	12
1.2. A korosztályok közötti erőforrás-átcsoportosítás eszközei	13
1.3. A korosztályok közötti erőforrás-átcsoportosítás eszközeinek korszerkezete	14
1.3.1. Az életciklus-deficit	16
1.3.2. Az életciklus-deficit finanszírozása	18
1.4. Korosztályok közötti erőforrás-átcsoportosítás a háztartásgazdaságban	20
2. A jóléti állam közgazdaságtana – Néhány következmény	23
2.1. Erőforrás-átcsoportosítás keresztmetszetben	23
2.1.1. A jóléti állam elsősorban nem jövedelmi osztályok, hanem generációk között csoportosít át jövedelmet	24
2.1.2. Az állam nem egyedüli szereplő a korosztályok közötti erőforrás-átcsoportosításra épülő életpálya-finanszírozási rendszerben	28
2.1.2.1. Túlzottak-e a szociális kiadások Európában?	30
2.1.3. A jóléti állam kiszorítja a többi életpálya-finanszírozási intézményt	31
2.1.4. A gyerekek és az időskor finanszírozása más intézményi csatornákon keresztül történik	34
2.1.4.1. Túl sokba kerülnek-e az idősek?	36
2.1.5. A társadalom idősödésének hatása nem ugyanaz a jóléti rendszerre, mint a gazdaságra	37
2.2. Erőforrás-átcsoportosítás az életpályán	40
2.2.1. Az állami intervenciónak vannak vesztesei és nyertesei	41
2.2.2. A jóléti állam kiszorítási hatása életpálya-metszetben: egy hipotézis	43
2.2.3. Vesztesek és nyertesek gyermekszám szerint: egy hipotézis	43
Összefoglaló	45
Hivatkozások	47
1. Melléklet: NTA korprofilok: módszertani leírás	51
2. Melléklet: NTTA korprofilok: módszertani leírás	71
A Népszéktudományi Kutatóintézet kutatási jelentései	77